

Grigore H(aralambie) Grandea

Cine o fi!

Între oaspeții ce se aflau în monastirea Curții de Argeș, acel nestimat al arhitecturii bizantine, în vara anului 1864, era și un june, Costin Fulga. Nimeni nu-l cunoștea.

Nu avea încă douăzeci și cinci ani. Fruntea lui lată și undulată de cugetări, uitătura vie și pătrunzătoare, semn al unui spirit concentrat, zîmbetul ironic care-i flutura pe buze cînd auzea discuțiile vulgare ale celorlalți, arătau că este una din acele ființe cari viețuiesc mai mult în sine și cari nu aruncă atenția în jurul lor decît numai atunci cînd află ceva mare, frumos și nobil, sau ceva demn d-a smulge prin ilaritate un suflet din lumea cugetărilor.

Junele Fulga nu avea altă ocupație mai favorită decît să contemple biserica, să străbată locurile vecine, să citească la umbra unui fag sau să se afunde în reverie, voluptatea sufletelor alese. Avea o singură grijă, aceea d-a veni regulat la ora mesei. Nu lua parte la convorbirile cari animau pe ceilalți oaspeți, își bea cafeaua, privind varietatea ornamentelor bisericeii, adevărate giuvaerii de artă; apoi pleca, și nimeni nu-l mai vedea în cursul zilei.

El nu izbutise să cîștige simpatia oaspeților; din contra, așțase oarecum ciuda prin purtarea lui retrasă.

- Păcat de acest june! exclama uneori o doamnă care păstrase din junețea de odinioară numai cochetăria și pe lîngă care grațiile ar fi putut trece fără teamă că vor fi întunecate. Păcat! - zicea ea - îi plac mai mult zînele muntelui, arborii stîncelor, norii cerului, decît lumea. Este un sălbatec. N-are creștere. Cu toate că în fața lui este o dulce melancolie, dar sînt sigură că este un fiu de bădăran.

- Adevărat! - exclamau ceilalți, și peste cîteva momente reîncepeau discuțiile cari urmau pînă cînd auzeau clopotul că-i cheamă la masă.

Aceasta era viața ce duceau de cîteva săptămîni oaspeții noștri.

Într-o zi însă, către apusul soarelui, curtea monastirei urui sub roatele unei carete care se opri la scară. Era o familie însemnată din București, Urianu, care venea pentru cîtva timp în aerul pur al munților. Domnul și doamna Urianu urcară încet scara, în capul căreia-i aștepta episcopul cu fața voioasă.

Pe cînd schimbau cuvintele de bunăvenire, un înger de copilă zbură pe scară și veni să sărute mîna cuviosului bătrîn care-i răspunse cu mîngîieri și sărutări pe frunte și păr.

Era Zoe Urianu, o gingașă copilă de optsprezece ani, în toată strălucirea frumuseții și a juneții, zglobie ca un flutur, sprintenă ca o căprioară. Ochii ei negri și arzători păreau că mistuiesc tot ce este frumos, tot ce este plăcut în natură, verdeață, azur, stele, lună, auroră. Vocea ei părea că îngîna tot ce este armonie și viață, pasări, zefire, murmurul apelor, freamătul frunzelor.

Coama-i neagră, fluturînd pe umerii rozalbi și rotunzi, părea o aripă de corb pe zăpadă.

- Tată episcop, unde este camera mea? - întrebă ea, luîndu-l de gît. Știi că trebuie să-mi dai una cum îmi place!

- Vei vedea că am știut ce-ți place! răspunse bătrînul, luînd-o de mîină și ducînd-o la două camere destinate noilor oaspeți.

(Grigore H. Grandea, *Cine o fi!*, în *Scrieri*, ed. P. Țugui, Minerva, București, 1975, pp. 87-88)